

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VI. An Christus determinatè instituerit materiam & formam
Sacramenti Ordinis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

II.
Poenitentiam enim & Matrimonium requirere actus recipientium illa Sacramenta certum est, de Sacramento autem Eucharistiæ nulla est difficultas, ut proximè ostensum est.

III.
Qui ergo solum negativè se habet, non suscipit validè Sacramentum, multo minùs qui positivè repugnat: prima pars est contra Cajetanum, sed communis Doctorem sententia. Secunda traditur ab Innocentio III. capite *Majores de Baptismo*, nec decuit Christianis sacris quempiam animo repugnante imbui. Unde cum Eugenius IV. in decreto ad Armenos requirit, tantum tria ad valorem Sacramenti, intelligi debet de iis, quibus formaliter Sacramentum perficitur, præsupponitur autem subjectum dispositum, alioquin posset non baptizatus validè confirmari. Eodem modo probatur prima pars, & alioquin posset homo sine ullo consensu cogi ad servandas leges Ecclesiæ. Nec refert quod in parvulo non requiratur ullus consensus, sic enim nec ad collationem gratiæ parvulo requirit Deus fidem, requirit tamen in adulto; cum enim ratione, & libertate utatur, justificari debet libero & rationali modo.

III.
Sufficit tamen ad Baptismum consensus vi vel metu extortus, imò & voluntas habitualis, seu non retractata, & subinde sola implicita: unde ait Coninck quæst. 64. art. 8. dub. 5. Si quis velit fieri Christianus, & doleat de peccatis prout per ea meretur pœnas inferni, licet nunquam de Baptismo audierit, validè baptizatur, quia talis implicitè censetur petere Baptismum, & de extremâ Unctione quotidiana praxis id probat: idem affirmat Coninck de Confirmatione, non tamen de Ordine, tum quia nullus eum generali illo desiderio petere censetur cum non sit Sacramentum omnibus necessarium, tum ob tantam status mutationem, quam secum fert.

V.
Ad Penitentiam non sufficit implicita illius petitio, quæ est ipso facto, quo quis catholicè vivat, eo enim ipso censetur velle ea sibi Sacramenta adhiberi quæ Ecclesia morientibus conferre solet, sed hæc non est sufficiens ut quis sacramentaliter absolvatur, sed requiritur ut aliquo modo explicitè, & actu externo Sacramentum petat, actus enim poenitentis sunt pars hujus Sacramenti.

VI.
Tandem addo ad Sacramentum validè suscipiendum non sufficere voluntatem interpretativam, qua quis censetur aliquid velle in causâ, unde si quis prævidens fore ut in fomno ab aliquo baptizetur, vult dormire, non validè suscipit Sacramentum, susceptio enim illa est ei simpliciter involuntaria, cum possit ipse quantum est ex se nolle suscipere, unde simpliciter censetur invitus.

V.
Et quis validè absolvetur, requiritur petitio explicita.

VI.
Ad validam Sacramenti susceptionem non sufficit voluntas interpretativa, seu in causâ.

Poenitentiam enim & Matrimonium requirere actus recipientium illa Sacramenta certum est, de Sacramento autem Eucharistiæ nulla est difficultas, ut proximè ostensum est.

Qui ergo solum negativè se habet, non suscipit validè Sacramentum, multo minùs qui positivè repugnat: prima pars est contra Cajetanum, sed communis Doctorem sententia. Secunda traditur ab Innocentio III. capite *Majores de Baptismo*, nec decuit Christianis sacris quempiam animo repugnante imbui. Unde cum Eugenius IV. in decreto ad Armenos requirit, tantum tria ad valorem Sacramenti, intelligi debet de iis, quibus formaliter Sacramentum perficitur, præsupponitur autem subjectum dispositum, alioquin posset non baptizatus validè confirmari. Eodem modo probatur prima pars, & alioquin posset homo sine ullo consensu cogi ad servandas leges Ecclesiæ. Nec refert quod in parvulo non requiratur ullus consensus, sic enim nec ad collationem gratiæ parvulo requirit Deus fidem, requirit tamen in adulto; cum enim ratione, & libertate utatur, justificari debet libero & rationali modo.

Sufficit tamen ad Baptismum consensus vi vel metu extortus, imò & voluntas habitualis, seu non retractata, & subinde sola implicita: unde ait Coninck quæst. 64. art. 8. dub. 5. Si quis velit fieri Christianus, & doleat de peccatis prout per ea meretur pœnas inferni, licet nunquam de Baptismo audierit, validè baptizatur, quia talis implicitè censetur petere Baptismum, & de extremâ Unctione quotidiana praxis id probat: idem affirmat Coninck de Confirmatione, non tamen de Ordine, tum quia nullus eum generali illo desiderio petere censetur cum non sit Sacramentum omnibus necessarium, tum ob tantam status mutationem, quam secum fert.

Ad Penitentiam non sufficit implicita illius petitio, quæ est ipso facto, quo quis catholicè vivat, eo enim ipso censetur velle ea sibi Sacramenta adhiberi quæ Ecclesia morientibus conferre solet, sed hæc non est sufficiens ut quis sacramentaliter absolvatur, sed requiritur ut aliquo modo explicitè, & actu externo Sacramentum petat, actus enim poenitentis sunt pars hujus Sacramenti.

Tandem addo ad Sacramentum validè suscipiendum non sufficere voluntatem interpretativam, qua quis censetur aliquid velle in causâ, unde si quis prævidens fore ut in fomno ab aliquo baptizetur, vult dormire, non validè suscipit Sacramentum, susceptio enim illa est ei simpliciter involuntaria, cum possit ipse quantum est ex se nolle suscipere, unde simpliciter censetur invitus.

SECTIO SEXTA.

An Christus determinatè instituerit materiam & formam Sacramenti Ordinis.

I. DIVERSUS Ecclesiæ in Sacramenti hujus administratione usus, quem jam inde ab Apostolorum tempore apud varias nationes in diversis orbis partibus viguisse cernimus, occasionem huic quæstioni præbet, meritoque cum Theologis quærimus, quid hac in parte sentiendum sit,

Variis diversis temporibus in variis regionibus fuit Sacramenti Ordinis.

cum decursu temporis alium & alium in diversorum ordinum collatione & susceptione tam quoad materiam, quam formam ritum observatum fuisse ex antiquorum monumentis constat. Hinc Innocentius IV. cap. *Presbyter de Sacramentis non iterandis* sic habet: *Unde credimus quòd nisi essent forme postea inventa sufficeret ordinatori dicere, sis Sacerdos, vel alia equipollentia verba: sed subsequentibus temporibus formas, qua servantur, Ecclesia ordinavit.*

Quæstio itaque est, Utrum ita Christus determinaverit in particulari hanc materiam & formam, ut non solum generatim instituerit ut in Ecclesiâ esset Sacramentum Ordinis, sed ut per has in particulari caeremonias, & tenorem verborum perficeretur, ita ut horum usus sit de jure divino, nec penes Ecclesiam sit potestas caeremonias illas mutandi, atque his omittis, alias illorum loco substituendi.

Supponit hæc quæstio Sacramenta novæ legis fuisse omnia immediatè à Christo instituta, cito enim olim Hugo de Sancto Victore, & Magister, hic in 4. dist. 23. ille libro 2. de Sacramentis extremam Unctionem à S. Jacobo institutam fuisse asserunt, Halensis verò 4. parte de Sacramento Confirmationis, & alii Confirmationem post tempora Apostolorum institutam ex peculiari instinctu Spiritus Sancti fuisse dixerunt in Concilio Meldensi, fide tamen jam certum est, omnia septem Sacramenta instituta fuisse immediatè à Christo, id enim definit Tridentinum sess. 7. can. 1. ut supra vidimus, & sess. 14. can. 1. eandem doctrinam de extremâ Unctione in particulari tradit, de quâ tamen maxima fuit difficultas, atque à S. Jacobo solum fuisse hoc Sacramentum promulgatum. Deinde Sanctus Paulus primæ ad Corinthios cap. 4. ait, Apostolos solum fuisse dispensatores, ac proinde non institutores mysteriorum Dei.

Nec potuit primò institui Sacramentum Confirmationis in Concilio Meldensi, cum Sanctus Clemens, Divi Petri discipulus, & quartus post eum Pontifex, Sacramenti hujus mentionem faciat libro tertio Constitutionum Apostolicarum cap. 16. Hoc autem longè contigit ante Concilium Meldense, ut constat.

Dicendum ergo est, Christum non determinasse in particulari materiam & formam hujus Sacramenti, sed Ecclesiæ permisisse, ut caeremoniam quæcumque sensibilem potestatis, quæ per Ordinem confertur, significativam, in Sacramenti hujus materiam assumeret. Hanc sententiam multi tenent ex recentioribus, præsertim Romæ propter consuetudinem Græcorum: item Lugo de Sacramentis disp. 2. sect. 5. Præpositus de Sacramento Ordinis, dub. 10. qui alios nonnullos citat, cui etiam opinioni favere videtur Bellarminus lib. de Ordin. cap. 9. §. ultimo, quam insuper doctrinam tradit Arcudius de Concordiâ Ecclesiæ Occidentalis & Orientalis in Sacramentorum administratione lib. 6. cap. 4.

Ratio conclusionis est: Cum namque in Ecclesiâ Romanâ, materia in consecratione Sacerdotum sit porrectio vasorum, seu instrumentorum, ut vocant, nempe calicis cum vino, & patenæ cum hostiâ, ut communis Ecclesiæ praxis demonstrat, & habetur in Concilio Florentino in decreto ad Armenos, Ecclesia tamen Græca, ut constat ex iis, qui Romæ degunt, non utitur hac caeremonia in consecratione Sacerdotum, sed solâ manus impositione, dicente Episcopo: *Divina*

nis admini- stratio.

II.
Verum Christi particu- lares pro Sa- cramentis à divinis caeremonias instituit.

III.
Omnia septem Sacramenta fuerunt immediatè à Christo instituta.

III.
Ostenditur Sacramentum Confirmationis ab fuisse institutum in Concilio Meldensi.

V.
Materiam ordinis Christi in particulari non determinavit.

VI.
Declaratur quo pacto non eadem semper fuerit materia Ordinis.

Divina gratia, qua semper infirma sanat, & qua defuncti supplet, creat seu promovet venerabilem Diaconum in Presbyterum: qui ritus cum Romæ, sciente & consentiente Summo Pontifice, fiat, nullus jure de illius valore dubitaverit, præsertim cum ex iis, qui hoc modo ordinantur multi fiant Episcopi, imò & subinde Cardinales; ut testantur qui Romæ vixerunt, ergo non est ita determinata in particulari materia aut forma hujus Sacramenti, ut nulla fieri in eâ possit ab Ecclesiâ mutatio.

VII. Confirmatur: In Concilio Florentino, ad quod unâ cum Episcopis Occidentalibus venerunt Orientales omnes cum Patriarchâ Constantinopolitano, & Imperatore Joanne Paleologo, nunquam exoptabant hac de re Patres Latini cum Græcis, quod tamen sine dubio fecissent, si ordinationem illam validam fuisse non existimassent, res enim maximi momenti fuisset, cum nec Sacerdotes, nec Eucharistiæ, aut Pœnitentiæ Sacramenta, ut nihil de aliis dicam, inter se Græci habuissent; qui enim ab ipsis res longè minoris momenti quærebant, ut cur aquam ferventem in calicem funderent, cur mortuos oleo ungerent, &c. Certè de hac re, quæ gravissima est non tacuissent.

VIII. Secundò probatur ex cap. Presbyter de Sacramentis non iterandis, ubi Gregorius nonus dicit manus impositionem fuisse ritum ab Apostolis introductum, ergo non est hæc in particulari cæremonia à Christo pro materiâ Ordinis instituta. Nec valet explicatio, quam afferunt nonnulli, Pontificem ideo vocare manus impositionem ritum ab Apostolis inductum, non quòd eam instituerint ipsi, sed quòd primi eâ usi fuerint, hoc enim modo absolutio à peccatis per Sacramentum Pœnitentiæ posset dici ritus ab Apostolis inductus, cum primi eam exercuerint.

IX. Auctores aliqui volunt totam essentiam ordinationis Sacerdotii consistere in solâ impositione manuum, sicque aiunt hanc materiam esse utriusque Ecclesiæ eandem, & à Christo institutam: ita Divus Bonaventura in 4. dist. 24. ratio illius est, quòd à Conciliis & Patribus semper dicantur Sacerdotes per manuum impositionem ordinari.

Hoc tamen post Florentinum videtur sustineri non posse, cum in decreto ad Armenos Pontifex contrarium expressè docere videatur his verbis: *Sextum Sacramentum est Ordinis, cujus materia est illud, per cujus traditionem confertur Ordo, sicut presbyteratus traditur per calicis cum vino, & patene cum pane porrectionem: & paulò post: Formâ sacerdotii talis est: Accipe potestatem offerendi sacrificium in Ecclesiâ pro vivis & mortuis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.* Hæc autem verba proferuntur quando Episcopus porrigit panem & vinum, ergo tunc confertur illa potestas: imò Sacerdotes omnes tunc ordinati consecrant statim postea cum Episcopo, ut praxis in hujusmodi Ordinationibus ostendit.

XI. Ordinatio itaque Sacerdotis duabus partialibus ordinationibus perficitur, sine quibus non est quis completè Sacerdos, primâ, quâ confertur ei potestas super corpus Christi verum, & est potestas excellentior: secundâ, quâ eidem confertur potestas super corpus Christi mysticum, quæ est potestas absolvendi, & datur in fine Missæ, cum Episcopus manus ei imponens dicit: *Accipe Spiritum Sanctum quorum remiseras peccata, &c.* unde prima potestas stat sine secun-

dâ, cum ab eâ omnino independenter conferatur, non tamen secunda sine primâ, cum potestas ut corpus mysticum Christi supponat potestatem in verum. Per utranque verò confertur gratia sacramentalis, & imprimatur character partialis, ut aiunt, ex quibus unus integratur perfectus ordo sacerdotalis.

Græci verò utramque potestatem sub eadem formâ, & solâ manuum impositione conferunt, quam tamen Latini distinctius per duos diversos ritus & formas illis correspondentes tribuunt, imo propius accedit Latinorum consuetudo ad modum, quo Christus Apostolos Sacerdotes consecravit, hoc enim ipse præstitit in nocte cenæ per traditionem corporis & sanguinis sui sub speciebus panis & vini, dicens: *Hoc facite in meam commemorationem.* Deinde post resurrectionem secundam potestatem eidem contulit, quando insufflavit & dixit eis: *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseras peccata remittuntur eis, &c.*

Eidem dicunt multi de Diaconatu, quem Græci solâ manuum impositione, & unicâ verborum formâ tribuunt, Latini tamen clariùs & explicatiùs per duplicem partialem materiam, & duplicem similiter formam, primò enim Episcopus imponens ordinando manum dicit: *Accipe Spiritum Sanctum & robur ad resistendum diabolo & tentationibus ejus:* Deinde tradens librum Evangeliorum dicit: *Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesiâ Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis in nomine Domini, Amen.* Unde, licet multi dicant collationem diaconatus consistere in solâ traditione libri Evangeliorum, imò Vasquez disputat. 238. num. 735. oppositum temerarium esse dicat, & erroneum, ob auctoritatem Florentini, sine dubio tamen est opinio valdè probabilis, quæque & in Scripturâ sacrâ, Conciliis, & Patribus magnum habeat fundamentum, qui per impositionem manuum gratiam sacramentalem conferri afferunt: Imò Richardus, Sotus, Bellarminus de Sacramento Ordinis cap. 6. & alii affirmant in primitivâ Ecclesiâ nondum scripto Evangelio, fuisse Diaconos solâ manus impositione ordinatos, quamvis Henriquez, & alii dicant, etiam tunc, loco libri Evangeliorum datam fuisse charitam, in quâ scripta erant mysteria Fidei: Contineck etiam disp. 20. num. 65. affirmat, simul cum impositione manuum Episcopi conjunctam tunc fuisse traditionem alicujus rei, quâ Diaconi officium designaretur. Florentinum autem ibi non intendit rituale aliquod condere, & exactam Sacramenti Ordinis materiam describere, cum pro minoribus nullam omnino assignet, sed aliqua ibi ponit, pro reliquis tam quoad materiam, quam formas hujus Sacramenti eos ad Pontificale Romanum remittit.

Ex his tertio probatur conclusio: Christus in ultimâ cenâ per verum Sacramentum ordinavit Apostolos Sacerdotes, ut docet Vasquez disputat. 239. cap. 1. Ruardus art. 17. Præpositus de Sacramento Ordinis num. 87. aitque esse communem Theologorum sententiam, sed materia in illorum consecratione fuit Eucharistia, seu corpus & sanguis Christi, forma verba illa, *Hoc facite in meam commemorationem,* ergo Christus non determinavit in particulari materiam aut formam hujus Sacramenti, cum jam alia passim in Ecclesiâ sit hujus Sacramenti materia, alia forma.

Confirmatur primò: Christus formas Sacramentorum non determinavit in particulari, sed generatim solùm, nempe instituendo ut essent verba,

XII.
Modus Latinorum propius accedit ad modum, quo Christus Apostolos Sacerdotes consecravit.

XIII.
Dicitur Græcorum & Latinorum consuetudo in ordinatione Diaconi.

XIV.
Christus in ultimâ cenâ, per aliam materiam & formam Apostolos ordinavit, quàm modo videtur Ecclesiâ.

XV.
Christus formas Sacramentorum non determinavit in particulari, sed generatim solùm, nempe instituendo ut essent verba,

in particu-
lari non de-
terminavit.

In Matrimo-
nii forma non de-
terminatur
peculiariter.

verba, quæ actionem conferentis significant, unde non solum diversis linguis, sed etiam modo diverso formæ Sacramentorum à variis usurpantur, ubi enim latina Ecclesia pro formâ Baptismatis hæc utitur: *Ego te baptizo*, Græca dicit: *Baptizetur servus Christi*, & similem formam in Sacramento Pœnitentiæ validam esse affirmat Scotus in 4. dist. 14. quæst. 4. Suarez disp. 19. n. 4. Tannerus de Pœnitentiâ quæst. 1. num. 40. & alii. Confirmatur secundò: Matrimonii materiam & formam instituit Christus consentum contractuum exterius expressum, verba autem aut signa hujus expressionis non determinavit: quod idem est de externâ peccatorum manifestatione ad Sacramentum confessionis requisitâ. Confirmatur tertio: Licet Christus materiam Confirmationis determinaverit Chrisma ex oleo & balsamo, per Episcopum benedictio, ut tradit Florentinum in decreto ad Armenos, verba tamen, quibus benediceretur reliquit determinationi Ecclesiæ, ut cum aliis docet Suarez disp. 33. sect. 2. cum ergo in aliis rebus à se immediatè institutis, & in aliis Sacramentis Christus ultimam determinationem reliquerit Ecclesiæ, quidni idem dici poterit de materiâ Ordinis.

SECTIO SEPTIMA.

Argumenta contententia Christum materia & formæ ordinis in particulari determinationem Ecclesiæ non reliquisse.

I. Dicitur: Ex nostra sententiâ sequi, tam Sacerdotes quam Diaconos modo, multo ante ordinatos esse, quam sint.

OBJECITUR primò: Ex dictis inferri videtur Sacerdotes in latinâ Ecclesiâ, antequam iis tradatur calix & patena cum vino & hostiâ, esse jam consecratos Sacerdotes, cum impositionem manuum accipiant, quæ est materia sufficiens, ac proinde potestatem horum instrumentorum non esse materiam Ordinis contra Florentinum. Confirmatur: Nam saltem videntur ordinati Diaconi ante traditionem libri Evangeliorum. Respondeo negando sequelam, esto enim sola impositio manuum sit materia sufficiens, ut constat ex praxi Ecclesiæ Græcæ, non tamen sufficit sine formâ, sicut nec in ullo alio Sacramento: impositio autem manuum diu fit ante nuntiationem formæ, ut constat ex Pontificali Romano, dum enim manus iis imponit, nihil dicit Pontifex, & postea variaz orationes ac cæremoniaz intercedunt inter hanc manuum impositionem & consecrationem, induuntur enim ordinandi, unguuntur, &c. ita ut multum temporis, præsertim si in Sacro solemnè ordinentur, inter impositionem illam manuum & formam, quâ potestas consecrandi iis confertur, interponatur.

II. Manuum impositionem simul, cum verbis illis eam committantibus putari multo esse cæremoniam accidentalem Diacono.

Ad confirmationem Vasquez disp. 238. c. 4. ait manus impositionem cum verbis illis: *Accipe Spiritum Sanctum & robur ad resistendum diabolo & tentationibus ejus*, nihil omnino facere, sed esse cæremoniam merè accidentalem; quia prædicta verba generalia sunt, & cuilibet ordinationi convenire possunt, nec ullum Diaconi munus denotant, quod tamen in formis, quibus consecrantur Sacerdotes videmus expressum, & in omnibus Sacramentis reperitur: idem tenet Valentia q. 1. punct. 3. Præpositus citatus, num. 99. & Pater Ludovicus Maratus in tractatu de Ordine, d. 6.

sect. 1. & videtur mens Divi Thomæ in 4. distinct. 24. quæst. 2. art. 2. & 3. ad 5.

Contrarium tamen, nempe illam manus impositionem esse partialem materiam Ordinis diaconi, est communius; tenet Sotus, Ledesma, Hosius in Confes. Polonica, cap. 50. Bellarminus de Ordine, cap. 9. Henriquez lib. 10. c. 8. num. 2. Coninck disp. 20. num. 62. Tannerus disp. 7. quæst. 2. num. 59. Gamachus de Sacramento Ordinis cap. 4. Doctor Kellifonus quæst. 3. 7. art. 3. dub. 2. & multi ex recentioribus. Unde quartum Concilium Carthaginense cap. 4. ubi de modo ordinandi Diaconos agit, sic habet: *Diaconus cum ordinatur, solus Episcopus, qui eum benedicit, manum supra caput ejus ponat, quia non ad sacerdotium, sed ad ministerium consecratur.* Imò Concilium Tridentinum sess. 23. can. 4. de Sacramento Ordinis definit illa verba, *Accipe Spiritum Sanctum*, esse efficacia & causativa gratiæ, sic enim ait: *Si quis dixerit per sacram ordinationem non dari Spiritum Sanctum, ac proinde frustra Episcopos dicere, Accipe Spiritum Sanctum, anathema sit*: quam definitionem gratis ad solam consecrationem Sacerdotis quis determinaverit, cum Concilium loquatur univèrsaliter, & iisdem generalibus verbis utatur in consecratione Episcopi, cujus forma est, *Accipe Spiritum Sanctum*, ut constat in Pontificali Romano.

III. Probabilius tamen est, illam manus impositionem esse partialem materiam ordinationis Diaconi.

Mihi media via hic procedi posse videtur, & dici, per illa verba Diacono dicta, *Accipe Spiritum Sanctum*, &c. conferri quidem gratiam, & characterem imprimi, non tamen tunc quando proferuntur, sed postea, quando completè ponitur materia & forma, nempe traditio libri Evangeliorum, & prolatio alterius partis, formæ scilicet, *Accipe potestatem*, &c. Nec enim ad causandum gratiam, & characterem imprimendum requiritur ut metaphysicè coexistant omnes partes vel materiæ vel formæ, sed sufficit coexistentia moralis. Licet ergo partialis illa forma, *Accipe Spiritum Sanctum*, &c. non imprimat characterem quando proferitur, vel ob indeterminationem, vel aliam causam, postea tamen unâ cum aliis imprimit: sic verba illa Sacerdoti in fine Missæ dicta, *Accipe Spiritum Sanctum*, non causant gratiam vel characterem tunc, sed quando reliqua verba sunt prolata, nempe, *quorum remiseris peccata remittuntur eis*, &c.

IV. Quando per illa verba, *Accipe Spiritum Sanctum*, Diacono dicitur, conferatur gratia.

Confirmatur hoc primò ex modo, quo ordinantur Ostiarii juxta Pontificale Romanum, quibus omnibus dicit Episcopus: *Sic agite, quasi reddituri Deo rationem pro iis rebus, quæ his clavibus recluduntur*, & postea successivè accedunt singuli, ac manu dexteræ tangunt claves Ecclesiæ, nec ulli imprimitur character, donec eos tetigerit, & tamen si quinquaginta vel sexaginta essent eodem tempore ordinandi, magnum sine dubio intercederet intervallum inter prolationem formæ & tactum ultimi, ex iis, qui ordinantur. Confirmatur secundò in Acolytis, quibus candelabrum cum cereo eodem modo successivè singulis tangendum traditur, dicente omnibus simul in initio Episcopo: *Accipite ceroserarium cum cereo, & sciatis vos ad accendenda Ecclesiæ luminaria mancipari in nomine Domini.* Imò in his duplex est materia partialis, & duplex forma, nam postea Episcopus urceolum vacuum singulis successivè etiam tangendum tradit dicens: *Accipite urceolum ad suggerendum vinum & aquam in Eucharistiam sanguinis Christi in nomine Domini.* & dicunt Auctores non imprimi characterem, nec gratiam

V. Hac doctrina clare ostenditur in ordinatione Ostiarii.